

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Specyfika przedsiębiorstw rodzinnych	17
1.1. Unikatowe cechy firmy rodzinnej	17
1.2. Problemy definicyjne firm rodzinnych	24
1.3. Klasyfikacje firm rodzinnych	32
1.4. Znaczenie firm rodzinnych w gospodarce	39
Rozdział 2. Sukcesja jako proces włączania kolejnej generacji rodziny do przedsiębiorstwa	45
2.1. Pojęcie i istota sukcesji	45
2.2. Plany i modele sukcesji	50
2.3. Miejsce sukcesji w cyklu życia przedsiębiorstwa rodzinnego	58
2.3.1. Cykl życia przedsiębiorstw i przedsiębiorstw rodzinnych	58
2.3.2. Cykl życia a sukcesja przedsiębiorstwa rodzinnego	65
2.4. Włączanie drugiego pokolenia do przedsiębiorstwa rodzinnego w wieloetapowym procesie sukcesji	72
2.5. Główne czynniki skuteczności procesu sukcesji	75
2.5.1. Cechy następcy	75
2.5.2. Cechy i postawa nestora	80
2.5.3. Znaczenie płci w wyborze sukcesora	82
2.5.4. Źródła konfliktów w procesie sukcesji	84
2.6. Ocena skuteczności sukcesji	87
Rozdział 3. Transfery zasobów jako mechanizm włączania drugiej generacji rodziny do przedsiębiorstwa	91
3.1. Wybrane teorie przedsiębiorstwa	91
3.1.1. Zasobowa teoria przedsiębiorstwa	92
3.1.2. Teoria kosztów transakcyjnych	95
3.1.3. Teoria agencji i teoria służebności	97
3.1.4. Teoria praw własności	102
3.2. Ograniczenia wybranych teorii przedsiębiorstwa	105

3.3. Założenia transferowego modelu przedsiębiorstwa rodzinnego	106
3.4. Motywy realizacji transferów w firmach rodzinnych	110
3.5. Czynniki rozładniające percepcję wartości a wartość firm rodzinnych	118
3.5.1. Premia emocjonalna	119
3.5.2. Majątek prywatny a majątek przedsiębiorstwa (dualizm percepcji majątku)	120
3.5.3. „Prywatne transfery”	121
3.5.4. Transfery w grupie podmiotów powiązanych	122
3.5.5. Wpływ rodzinności na ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej ...	123
Rozdział 4. Transfer władzy i własności do drugiego pokolenia rodziny	125
4.1. Transfery władzy	125
4.2. Władza formalna i nieformalna – nadzór w firmie rodzinnej	128
4.3. Przekazywanie władzy formalnej w ramach rodziny	130
4.3.1. Transfer władzy w spółkach kapitałowych	131
4.3.2. Transfer władzy w spółkach osobowych	137
4.3.3. Jednoosobowa działalność gospodarcza i spółka cywilna a transfer władzy	142
4.3.4. Problem pośmiertnej sukcesji władzy w przypadku działalności w formie jednoosobowej	145
4.4. Mieszane modele transferu władzy	151
4.5. Defamilizacja władzy w przedsiębiorstwie rodzinnym	153
4.6. Uwarunkowania transferu własności zasobów ekonomicznych i finansowych w przedsiębiorstwach rodzinnych	154
4.6.1. Darowizna	154
4.6.2. Spadek	155
4.6.3. Wykup przedsiębiorstwa rodzinnego przez sukcesorów	159
4.7. Defamilizacja przedsiębiorstwa rodzinnego	162
4.7.1. Sprzedaż z inicjatywy przedsiębiorstwa rodzinnego	164
4.7.2. Fuzje i przejęcia	165
4.7.3. Wykupy przedsiębiorstw	166
4.8. Zabezpieczenie majątku firmy rodzinnej i gwarancje ekonomiczne przekazujących	168
Rozdział 5. Transfery wartości społeczno-emocjonalnych i wizerunkowo-rynkowych	173
5.1. Zasoby i wartości niematerialne jako przedmiot transferu	173
5.2. Społeczno-emocjonalne i wizerunkowo-rynkowe zasoby firm rodzinnych	178
5.3. Transfer wartości społeczno-emocjonalnych i wizerunkowo-rynkowych a cykl życia przedsiębiorstwa rodzinnego	187
5.3.1. Wartości społeczno-emocjonalne a cykl życia przedsiębiorstwa	187
5.3.2. Możliwości i metody transferu wartości społeczno-emocjonalnych w wymiarze pokoleniowym	190
Rozdział 6. Konsekwencje i efekty transferu przedsiębiorstwa rodzinnego do następnego pokolenia	193
6.1. Uwarunkowania metodyczne i wyniki badań własnych	193
6.1.1. Metodyka i proces badawczy	193

6.1.2. Proces gromadzenia danych oraz ustalenie próby badawczej	197
6.1.3. Charakterystyka próby	199
6.2. Ekstensywne różnice wśród badanych firm rodzinnych	204
6.3. Różnice w obszarze władzy i wpływu na procesy zachodzące w przedsiębiorstwie	214
6.4. Różnice w obszarze działalności operacyjnej	221
6.4.1. Różnice w zakresie ogólnej percepcji wpływu rodziny na przedsiębiorstwo	221
6.4.2. Różnice w zakresie ogólnej percepcji podstawowych celów funkcjonowania przedsiębiorstwa i miar jego sukcesu	225
6.4.3. Różnice w obrębie planowania działalności	232
6.4.4. Różnice w zakresie percepcji czynników wpływających na decyzje finansowe	234
6.4.5. Różnice w obrębie struktury i instrumentów finansowania	237
6.4.6. Różnice w obrębie wykorzystania zaawansowanych usług doradczych i finansowych	244
6.4.7. Różnice w zakresie percepcji ryzyka i sposobów zarządzania ryzykiem	248
6.4.8. Różnice w zakresie współpracy z sektorem bankowym	251
6.4.9. Różnice w zakresie polityki wynagradzania	254
6.4.10. Różnice w sferze internacjonalizacji działalności	256
6.4.11. Różnice w sferze kształtowania polityki dywidendy	258
6.4.12. Różnice w zakresie działań związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu	262
6.4.13. Różnice w sferze społeczno-emocjonalnej	267
6.4.14. Różnice wybranych parametrów ekonomiczo-finansowych	272
6.5. Drugie pokolenie rodziny a zmiany klasyfikacyjne firm	279
6.5.1. Klasyfikacja porównawcza badanych przedsiębiorstw przed i po włączeniu drugiego pokolenia rodziny	279
6.5.2. Klasyfikacja porównawcza badanych przedsiębiorstw z perspektywy ogólnych celów funkcjonowania	280
6.5.3. Klasyfikacja porównawcza badanych przedsiębiorstw z perspektywy przesłanek podejmowanych decyzji w sferze finansowania	283
6.7.4. Klasyfikacja porównawcza badanych przedsiębiorstw z perspektywy wartości społeczno-emocjonalnych	286
6.6. Podsumowanie wyników badań	289
Zakończenie	293
Załączniki	297
Bibliografia	311
Spis rysunków	333
Spis tabel	335
Indeks rzeczowy	339